

Toepassing van artikel 7 van het Reglement van inwendige orde van de gemeenteraad.
Motie ingediend door de fractie "PTB-PVDA" en medegetekend door de fracties "Ecolo-Groen", "PS-Vooruit" en "Team Fouad Ahidar", betreffende de richtlijnen ter verbetering van de naleving van de Mensenrechten en het internationaal, milieu- en sociaal recht via het aankoopbeleid van de Gemeente Anderlecht.

DE GEMEENTERAAD,

Na kennis te hebben genomen van de motie die door mevrouw P. POLANCO, gemeenteraadslid, voor de fractie "PTB-PVDA", en medegetekend door mevrouwen F. LAANAN en D. ALLALI, voor de fractie "PS-Vooruit", alsook de heer C. CHERFAN, voor de fractie "Team Fouad Ahidar 1070", alsook mevrouw N. KAMMACHI, voor de fractie "Ecolo-Groen", is ingediend met betreffende de richtlijnen ter verbetering van de naleving van de Mensenrechten en het internationaal, milieu- en sociaal recht via het aankoopbeleid van de Gemeente Anderlecht;

Overwegende dat mevrouw F. LAANAN een amendement op het motievoorstel heeft ingediend;

Na beraadslaging over het voorgestelde amendement;

BESLUIT:

DE GEMEENTERAAD,

Gelet op het internationaal publiekrecht en de beginselen ervan;

Gelet op het referentiekader van de Verenigde Naties 'Beschermen, respecteren en remediëren' en de leidende beginselen betreffende ondernemingen en de mensenrechten, vastgelegd door de speciale vertegenwoordiger van de secretaris-generaal van de Verenigde Naties en aangenomen door de Mensenrechtenraad in Genève op 16 juni 2011;

Gelet op de adviezen en vonnissen van de internationale hoven, waaronder dat van het Internationaal Gerechtshof van 9 juli 2024;

Gelet op de resoluties van de Mensenrechtenraad van de Verenigde Naties en de daaruit voortvloeiende verslagen van de Hoge Commissaris voor de Mensenrechten van de Verenigde Naties;

Gelet op de Europese Richtlijn 2014/24/EU betreffende het plaatsen van overheidsopdrachten;

Gelet op de wet van 17 juni 2016, gewijzigd op 18 mei 2022, inzake overheidsopdrachten;

Gelet op artikel 69, 1°, van die wet, dat voorziet in de facultatieve uitsluiting op grond van schending van de verplichtingen op het vlak van het milieu-, sociaal en arbeidsrecht, genoemd in artikel 7 van de wet, alsook art. 69, 3°, van die wet, dat voorziet in de facultatieve uitsluiting op grond van een ernstige fout in de uitoefening van een beroep, en art. 70 betreffende de corrigerende maatregelen;

Gelet op het koninklijk besluit van 18 april 2017 plaatsing overheidsopdrachten in de klassieke sectoren;

Gelet op de Brusselse ordonnantie van 8 mei 2014 betreffende de opname van milieu- en ethische clausules in de overheidsopdrachten;

Gelet op de Brusselse ordonnantie van 8 mei 2014 betreffende de invoeging van sociale clausules in de overheidsopdrachten;

Overwegende dat de gemeente Anderlecht bijzonder belang hecht aan de naleving van het internationaal recht en de mensenrechten, in het bijzonder de verplichtingen die voortvloeien uit het internationaal recht en die ‘erga omnes’ van aard zijn;

Overwegende dat het Internationaal Gerechtshof heeft geoordeeld dat, onder meer, een aantal normen van het internationaal humanitair recht en het recht van volkeren op zelfbeschikking ‘erga omnes’ verplichtingen creëren;

Overwegende dat overeenkomstig het referentiekader van de Verenigde Naties ‘Beschermen, respecteren en remediëren’ en de leidende beginselen inzake ondernemingen en mensenrechten, overheden ook verplicht zijn om mensenrechten te beschermen tegen gebeurlijke inbreuken door ondernemingen (beginsel 1) en dat volgens beginsel 6 en het bijgevoegde commentaar overheidsopdrachten een uitzonderlijke kans bieden aan overheden om in hun commerciële relaties respect voor mensenrechten door ondernemingen te bevorderen;

Overwegende dat bij artikel 69 van de wet van 17 juni 2016 betreffende de overheidsopdrachten is bepaald dat aanbestedende overheden de bevoegdheid hebben om kandidaten of inschrijvers uit te sluiten als die in de uitoefening van hun beroep een ernstige fout hebben begaan, waardoor hun integriteit in twijfel kan worden getrokken;

Overwegende dat overeenkomstig het bovenvermelde referentiekader en bovenvermelde leidende beginselen van de Verenigde Naties, ondernemingen de verantwoordelijkheid hebben om de mensenrechten te respecteren (beginsel 11);

Overwegende dat het Hof van Justitie van de Europese Unie (arrest C-465/11) heeft geoordeeld dat ‘elk onrechtmatig gedrag dat invloed heeft op de professionele geloofwaardigheid’ van de kandidaat of inschrijver als een ernstige beroepsfout kan worden beschouwd;

Overwegende dat de gemeente Anderlecht, zoals vereist wordt door het Internationaal Gerechtshof, geen commerciële relaties wenst aan te gaan met ondernemingen die ‘erga omnes’ verplichtingen schenden of rechtstreeks betrokken zijn bij dergelijke schendingen;

Gelet op de motie aangenomen door de gemeenteraad van Anderlecht op 25 april 2024 met het oog op het naleven van de mensenrechten, het internationaal recht, het milieu- en sociaal recht bij de overheidsopdrachten van het gemeentebestuur van Anderlecht;

Gelet op de motie die op 26 juni 2025 door de gemeenteraad van Anderlecht is aangenomen en waarbij het gemeentebestuur wordt gevraagd concrete maatregelen te nemen om de naleving van de mensenrechten en de maatschappelijke verantwoordelijkheid op lokaal niveau te bevorderen;

Overwegende dat het college van burgemeester en schepenen in uitvoering van deze motie op 13 november 2025 heeft besloten in de algemene aankoop- en betalingsvoorwaarden en in de bijzondere bestekken een clause op te nemen over de naleving van de mensenrechten;

Overwegende dat naar aanleiding van dit besluit van het college de gemeenteraad van Anderlecht op 18 december 2025 een nieuwe versie van de algemene aankoop- en betalingsvoorwaarden heeft goedgekeurd, die op 5 januari 2026 in werking is getreden;

VRAAGT:

1. Het college van burgemeester en schepenen om het volgende toe te voegen aan de lijst van reglementaire bepalingen die worden opgenomen in alle bestekken en waartoe de inschrijver zich moet verbinden bij de uitvoering van de opdracht:

o 'Het internationaal publiekrecht en de beginselen ervan, waaronder:

o Het referentiekader van de Verenigde Naties 'Beschermen, respecteren en remediëren' en de leidende beginselen betreffende ondernemingen en de mensenrechten, vastgelegd door de speciale vertegenwoordiger van de secretaris-generaal van de Verenigde Naties en aangenomen door de Mensenrechtenraad in Genève op 16 juni 2011;

o De adviezen en vonnissen van de internationale hoven, waaronder dat van het Internationaal Gerechtshof van 9 juli 2024;

o De resoluties van de Mensenrechtenraad van de Verenigde Naties en de daaruit voortvloeiende verslagen van de Hoge Commissaris voor de Mensenrechten van de Verenigde Naties;’

2. Het college van burgemeester en schepenen om bij overheidsopdrachten die worden geplaatst in het kader van procedures zonder bekendmaking, geen ondernemingen te raadplegen die door bevoegde politieke of gerechtelijke organen, waaronder met name de Hoge Commissaris voor de Mensenrechten van de Verenigde Naties, zijn aangemerkt als betrokken bij de niet-naleving van het internationaal recht;

3. Het college van burgemeester en schepenen om in alle bijzondere bestekken de volgende clausule toe te voegen: *‘De aandacht van de inschrijver wordt gevestigd op het volgende punt: Overeenkomstig artikel 69 van de wet van 17 juni 2016 sluit de gemeente in elke fase van de plaatsingsprocedure een kandidaat of inschrijver uit van deelname aan een procedure wanneer de gemeente met elk passend middel, onder meer door vonnissen of besluiten van de bevoegde autoriteiten, kan aantonen dat de kandidaat of inschrijver de toepasselijke verplichtingen op het gebied van milieu-, sociaal en arbeidsrecht niet is nagekomen, of wanneer de kandidaat of inschrijver een ernstige beroepsfout heeft begaan die zijn integriteit in het gedrang brengt.’;*

4. De federale regering om haar diplomatieke inspanningen ten aanzien van de Europese Commissie voort te zetten opdat het wetgevend en reglementair kader van de Europese Unie inzake overheidsopdrachten wordt aangepast om beter te voldoen aan onze verplichtingen tot inachtneming van het internationaal recht.